

Prvi koraki k zmanjševanju hrupa

Ekoprojekt v okviru interesne dejavnosti

Maruška Tekavčič
OŠ 8 talcev Logatec

Povzetek: V prispevku je predstavljen projekt kot ena učinkovitih metod sodelovalnega učenja med učenci in tudi začetek dolgotrajnega procesa zmanjševanja hrupa v šoli. Koncept projektnega učnega dela ima močno vlogo za celostni in vsestranski razvoj otrok. Poudarek je na izkustvenem učenju, ki vsestransko aktivira učence. Znanje, ki ga učenci tako pridobijo, postane bolj temeljito in trajno. Pri projektnem učnem delu učitelj vodi in usmerja učni proces ter skrbi za uresničevanje ciljev, ki si jih je načrtoval skupaj z učenci. Učencem tako daje priložnost, da razvijajo samostojnost in kritičnost. Ob koncu našega projekta je bilo ugotovljeno, da takšen način dela pozitivno vplival na sodelovalno klimo tako pri interesni dejavnosti kot pri sodelovanju med učenci in učitelji šole. Projekt je povečal kakovost in trajnost pridobljenega znanja ter začel razvijati možnost zmanjševanja hrupa na šoli. **Ključne besede:** interesna dejavnost, projektno delo, hrup, koraki k zmanjševanju hrupa, slikanica. **Abstract:** Eco projects are an effective method of cooperative learning among pupils and also the beginning of a long process of reducing noise in school. Project-based learning is very important for an integrated and extensive development of children. Emphasis is laid on experiential learning, which stimulates pupils in many ways. Pupils acquire knowledge that becomes more thorough and permanent. In project-based learning the teacher leads and manages the learning process. He ensures that the goals he sets with his pupils are reached and, in this way, he gives pupils the opportunity to become independent and critical. At the end of our project, we discovered that this way of working has a positive impact on collaboration between pupils in extracurricular activities and between pupils of different cycles of primary school. The project has increased the quality and duration of the knowledge gained and also made possible the process of reducing noise in school. **Keywords:** extracurricular activity, project work, noise, steps to reduce the noise, picture-book

Uvod

Naša šola bo v letošnjem šolskem letu po zaslugi glasbene pedagoginje gospe Marinke Istenič proslavila 10. obletnico od dne, ko smo postali Ekošola.

V lanskem šolskem letu smo pod okriljem gospe Marinke štiri učiteljice razredne in predmetne stopnje ustanovile tudi aktiv, katere vsebine se navezujejo tako na eko- kot zdravo šolo. Med drugim nas je gospa Marinka opozorila na glasnost, ki z leti narašča. Izpostavila je problem na hodnikih šole, med kosilom v jedilnici ... Nenazadnje je hrup zvok, ki vzbuja nemir in vpliva na naše zdravje. Nastajajo lahko motnje pri koncentraciji, učenju in pogovoru.

Ker smo bile v aktivu mnenja, da je treba v te smeri nekaj narediti, me je prešinilo, kako učencem prve triade, kjer poučujem kot razredna učiteljica, hrup predstaviti!?

V članku je predstavljen projekt, ki je bil izveden z ekopredstavniki med interesno dejavnostjo Ekoskupnost in zdrava šola. Projekt je trajal od oktobra do aprila z glavnim ciljem – narediti prve korake k zmanjševanju hrupa.

Predstavitev projekta

Kot koordinatorica interesne dejavnosti sem v uvodnih urah učencem predstavila problem. Učenci so sami potožili, kako je hrupno pri pouku in pri igri v podaljšanem bivanju. Da so se začeli

spraševati, jih je bilo treba ustrezno motivirati. Spodbujala sem jih k razmišljanju o idejah, kako zmanjšati hrup.

Na tabli je sproti nastajala skica – osnutek projekta. Ko smo se uskladili, smo Ekoprojekt zaokrožili na štiri bistvene sklope: izdelava plakata z zapisom osnovnih podatkov o hrupu in njegovih posledicah, izdelava aplikacije, pisanje zgodbe in predstavitev zgodbe učencem naše šole. Vsi štirje sklopi so se nanašali na glavni cilj – kako počasi, a vendar učinkovito zmanjševati hrupnost. Zavedali smo se, da govorimo o dolgotrajnejšem procesu, toda prvi koraki so bili tu. Kako postopno navajati učence k mirnejšemu pogovoru na hodnikih šole oz. pri igri v podaljšanem bivanju. Kako se osredotočiti na miren ritual pri kosilu oz. kako verbalno učence motivirati k tišjemu delu pri pouku.

V nadaljevanju je podrobneje predstavljen posamezen sklop dejavnosti.

Plakat

Namen: poglobiti (pred)znanje o hrupu.

Vsebina plakata zajema poglavja: Kaj je hrup? Kako nam škoduje? Kako ga preprečiti? Mnenja učencev, Ali veste ...

Učenci so odgovore poiskali na spletni strani medmrežja.

Uporabnost plakata: kot uvodna motivacija.

Slika 1 – Plakat – (foto: M. Tekavčič, 2012)

Izdelava aplikacije

Namen: menjava ježkove glave glede na hrupnost. Aplikacija je izdelana iz odpadnega (eko) materiala – valovita lepenka.

Sestavljena je iz trupa ježa in dveh ježevih glav, ki jih lahko zamenjujemo. Torej glava z velikimi rdečimi ušesi oz. z ušeski, ki so po velikosti primerljivi z velikostjo naravnih velikosti ježa.

Uporabnost aplikacije: ko je prehrupno, učence opozorimo tako, da ježu na trup pritrdimo glavo z rdečimi ušesi, in nasprotno, če je hrup zmeren.

Slika 2 – Aplikacija ježka – (foto: M. Tekavčič, 2012)

Pisanje zgodbe

Namen: obogatiti izbor knjig v knjižnici

K pisanju zgodbe smo povabili učence predmetne stopnje, ki so v pisanju spretnější. Pisanja se je lotilo presenetljivo veliko učencev. Ker je bila vsaka zgodba nekaj posebnega, smo se na koncu z učenci odločili, da iz vsake zgodbe vzamemo delček vsebine. Vas zanima delček vsebine?

» Ježek Hrupko obiskuje šolo. A kaj, ko je povsod hrup; v jedilnici, na hodniku in v učilnicah šole. Le kaj naj stori? Mu bo uspelo zmanjšati hrup na šoli?«

Na koncu slikanice je ponujenih še nekaj namigov za vzgojno in didaktično delo.

Uporabnost slikanice: pripomore k zmanjševanju hrupa. Vsebina je iztočnica za pogovor po branju oz. poustvarjanju prebranega.

Slika 3 – Slikanica – (foto: M. Tekavčič, 2012)

Predstavitev slikanice

Znotraj interesne dejavnosti smo z učenci izpeljali, kar smo načrtovali (plakat, zgodbo itd.). Sledilo je bistvo – posredovati izdelano gradivo učencem. Najprej smo povabili na obisk učence podaljšane bivanja. V uvodnem delu so ekopredstavniki predstavili plakat in uporabnost aplikacije. Priporočili smo jim, da si aplikacijo izdelajo tudi sami in jo uporabijo med reševanjem domačih nalog ali med igro v podaljšanem bivanju. Po branju zgodbe smo učence povabili, da sami pisno ali likovno izrazijo svoja občutenja ali svoje mnenje bodisi o zgodbi ali o hrupu na splošno. Izpod njihovih rok so nastali ježki, risbe ali kratka sporočila ježku Hrupku.

Slika 4 – Predstavitev slikanice – (foto: M. Tekavčič, 2012)

Zaključek

Projekt je pomemben korak pri posodabljanju pouka. Nov način dela vsebino učencem približa zanimiveje in privlačneje in jim omogoča dejavnješe sodelovanje.

Za delo so bili učenci motivirani. Bili so sproščeni, delavni, z veseljem in zanimanjem so sodelovali v projektu. Prav zaradi tega je delo potekalo brez težav.

Ko potegnem črto pri projektu, me najbolj prevzame to, kako je iz majhnega nastalo veliko. Kot bi dejala gospa prof. Jožica Bezjak: »Od ideje do izdelka.«

Nastala je slikanica, ekozgodba, ki je priporočeno gradivo za ekobralno značko. **Z njeno pomočjo smo učence postopoma začeli navajati na tišje šolsko ozračje.** Slikanico smo posredovali tudi šolam v okolici Logatca. Predstavili smo jo otrokom iz vrtca Kurirček, skupini Medvedi. Nazadnje je v okviru projekta Comenius slikanica potovala v Španijo (prevedena v španščino) kot darilo našim prijateljem.

Vse, kar je nastajalo med projektom (od rokopisa zgodbe, do risb, knjige itd.), smo razstavili v avli šole.

V letošnjem šolskem letu nameravamo nadaljevati zastavljeni cilj. Šestošolci bodo našim letošnjim prvošolcem v Tednu branja predstavili aktualni problem oz. bodo prebrali slikanico. Aplikacijo bomo uporabljali pri pouku na razredni stopnji. Na predmetni stopnji bomo izvajal »tihi« odmor, enkrat na teden med tretjo in četrto uro.

Ker so starši učencev povpraševali po nakupu slikanice, smo se v aktivu dogovorile, da bomo slikanico po simbolni ceni prodajali na šolski olimpijadi septembra. Izkupiček bo namenjen učencem naše šole, ki potrebujejo pomoč. ■

Literatura:

1. Letni delovni načrt OŠ 8 talcev za šolsko leto 2011/12 in 2012/13 (vsebina: eko in zdrava šola).
2. Bezjak, Jožica. Project learning of model PUD-BJ – from idea to the product. Klagenfurt: LVM for Verlag.
3. Bezjak, J. (2006). Drugačna pot do znanja: projektno učno delo BJ – od ideje do izdelkov. Ljubljana: Somarju.
4. www.decibel.si/hrup.htm (oktober 2011)
5. www.arhiv.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/hrup/ (oktober 2011)